Stichting
tot behoud van natuurlijke en cultuurhistorische waarden in de
Alkmaardermeeromgeving

Voorjaarsbericht 2021

Voorwoord

Het bizarre coronajaar 2020 had gevolgen voor de gehele samenleving, dus ook voor de Stichting. Vergaderingen in huiselijke kring kwamen te vervallen of, als het weer het toeliet, verplaatst naar de tuin. Het gelukkige toeval was dat door het zomerse weer buiten vergaderen verschillende keren mogelijk was. Raadsvergaderingen en overleggen met andere organisaties moesten door middel van videoverbindingen worden gevoerd. De geplande voorjaarsexcursie kon niet doorgaan en doordat er in september/oktober een tweede besmettingsgolf uitbrak moest ook de donateursbijeenkomst worden afgelast. Om toch met u als donateur in contact te blijven heeft het bestuur een Najaarsbericht uitgebracht om u toch over verschillende zaken te kunnen informeren. Ook in 2021 wordt de samenleving achtervolgd door het covid-19 virus en varianten daarvan. Kortom, het bestuur heeft moeten besluiten de voorbereidingen voor een voorjaarsexcursie in mei achterwege te laten.
Het landelijke vaccinatie-programma is in volle gang, maar het blijft onzeker of een excursie in mei wel door kan gaan.

Er is ook goed nieuws. Heeft u onze nieuwe website al ontdekt? Met onze nieuwe website hopen we meer bezoekers te trekken. Kent u onze maandelijkse rubriek 'Standpunt van de maand' al en heeft u onze visiedocument al gelezen? Geleidelijk aan zal steeds meer informatie op de website te vinden zijn. Wij hopen dat u ons blijft volgen.
Ander goed nieuws is dat de Stichting, ondanks de coronapandemie, weer op sterkte begint te komen.
Sinds vorig jaar is er weer een voltallig bestuur en zijn vorig jaar vier medewerkers tot de Stichting toegetreden.
Helaas ontbreekt nog steeds een vertegenwoordiger uit de gemeente Uitgeest en bestaat er grote behoefte aan een publiciteitsmedewerker.

Bij enkele bestuursleden bestaat de wens om ook het buitengebied van de gemeenten Heemskerk en Beverwijk tot het aandachtsgebied van de Stichting te rekenen, maar helaas ontbreekt ook daarvoor het aan menskracht. Wij geloven in het nut van de Stichting, maar wij kunnen niet zonder de inzet van onze vrijwillige medewerkers en uw financiële steun.

Het bestuur

Het is weer lente, dus tijd voor het Voorjaarsbericht maar ook de tijd om te genieten van de natuur, zoals van deze lentebloemen aan de Geversweg in het Noordhollands Duinreservaat.

Symboliek van het logo

Al vanaf 2010 staat het logo met molen, vlinder en golflijnen voorop het Voorjaarsbericht, maar nooit is daarvan de betekenis geduid. Het logo van de Stichting is in 2009 ontworpen door Tom Verveer, grafisch ontwerper en woonachtig in Uitgeest.
Hij is uitgegaan van de gedachte dat de lange naam van de Stichting vraagt om een stevig evenwichtig logo. Hij heeft daarover het volgende geschreven: "Ondanks de vele elementen, is het een geheel met veel sfeer en symboliek. De molen staat voor een deel van het cultuurhistorische, de vlinder voor een deel van het natuurlijke element. Beide elementen zijn wat doorzichtig. Dit is bewust gedaan, om het fragile van de cultuur en natuur weer te geven. De golvende lijnen staan voor het water, lucht, weide en ander groen. De golven staan ook voor dynamiek die de Stichting naar buiten moet uitstralen.
De onderhandelende/adviserende Stichting. Haar gelijk halen of een aanvaardbare overeenkomst kunnen maken. Dát door kennis en visie. Alle elementen lopen door elkaar als één landschap, dat deels door natuur en deels door de mens gemaakt is. Het is een modern en opvallend logo en geeft autoriteit. Geen clubje dat over een slootje wil praten. Maar een Stichting die zich inzet voor het behoud van natuurlijke en cultuurhistorische waarden in de Alkmaardermeeromgeving met een duidelijk eigen gezicht."

Visie en missie

De visie van de Stichting is dat het gebied om en tussen de dorpen Castricum, Bakkum, Limmen Akersloot, de Woude en Uitgeest vitaal en open moet blijven. Het landschap bestaat al eeuwen, maar is allerminst statisch. Voortdurend vinden veranderingen plaats door natuurlijke processen, maar nog meer door menselijk ingrijpen. Het buitengebied van de gemeenten Castricum en Uitgeest is waardevol voor de natuur, verbindt ons met het verleden en dient ons welzijn.
De toekomst kent vele uitdagingen op het gebied van robuuste biodiversiteit, schone energie, gezonde voedselzekerheid, duurzaamheid en een circulaire economie.
Het buitengebied staat ook onder druk van verschillende maatschappelijke belangen, zoals de Regionale Energietransitie met windmolens en zonneparken.
Dat vereist aandacht: wat in eeuwen gegroeid is, kan in jaren worden vernietigd.
De missie is het streven naar kwaliteitsbehoud van de buitengebieden en waar nodig kwaliteitsverbetering te bevorderen. Daarbij richt de Stichting zich vooralsnog op het buitengebied van de gemeenten Castricum en Uitgeest, maar sluit zij niet uit in de toekomst haar aandachtsgebied uit te breiden met de gemeenten Heemskerk en Beverwijk. Raadpleeg voor meer informatie het visiedocument op de website.

Werving

Kort achter elkaar hebben we in de tweede helft van vorig jaar vier nieuwe medewerkers kunnen verwelkomen. Pieter Dam is via de krant en daarna de website met de Stichting in contact gekomen. Met hem is Limmen weer binnen de Stichting vertegenwoordigd. Jacqueline Masteling uit Akersloot heeft gereageerd op een vacaturebericht bij de vrijwilligersvacaturebank van de Stichting Welzijn Castricum. Ingrid van der Vaart heeft via de website gereageerd. Zij woont in Castricum. Beiden zijn voortvarend bezig met het vullen van de door de Stichting zo gewenste beeldbank. Gilbert Kuster uit Castricum had zich aangemeld voor de inloopavond in november. Door de coronamaatregelen kon de inloopavond niet doorgaan en heeft de secretaris telefonisch kennis met hem gemaakt. Pieter Dam en Gilbert en Co Bosschaart volgen de invoering en de werking van de Omgevingswet en denken mee over de Castricumse Omgevingsvisie.
Ook u kunt vrijwilliger bij de Stichting worden. Er liggen genoeg taken op u te wachten. U kunt zich voor een vrijblijvende oriëntatie aanmelden bij het secretariaat.

Beeldbank

Er wordt hard en met veel plezier gewerkt aan het vullen van de beeldbank. Ruim 2000 foto's en de daarbij aangeleverde informatie worden ingevoerd. De Stichting hoopt met de beeldbank het bezoeken van de website aantrekkelijker te maken en het gevarieerde landschap binnen het aandachtsgebied van de Stichting nog beter onder de aandacht van het publiek te brengen. De beeldbank is op dit moment doorzoekbaar op afbeeldingen van de Westwouderpolder, de omgeving van Akersloot en van Uitgeest. Ondertussen wordt gewerkt om de beeldbank verder te vullen.

De beeldbank toont niet alleen foto's van het landschap, maar de foto's zijn ook voorzien van begeleidende teksten.

Erfinrichting rond stolpboerderij

Op de hoek van de Pieter Kieftstraat/Rollerusstraat in Castricum staat een prachtig gerestaureerde en beeldbepalende stolpboerderij. In 2018 ontstond commotie in de buurt over aangebracht hekwerk en singelbeplanting om het ruime erf. Vooral door de singelbeplanting zou de boerderij aan het zicht worden onttrokken. Omwonenden, de Stichting en ook de gemeente vonden dit geen goede zaak.
Als poort naar de Oosterbuurt mag de erfinrichting geen afbreuk doen aan het nog goed herkenbare agrarische karakter van dit dorpsgedeelte. Op voorstel van de gemeente heeft de eigenaar door Natuurlijke Zaken, de zakelijke dienstverlening van Landschap Noord-Holland, een inrichtingsplan en een beheerplan laten maken.
Omwonenden zagen dat vooruitlopend op de omgevingsvergunning vergunningplichtige bestratingswerkzaamheden werden uitgevoerd. Zij maakten hiervan melding bij de gemeente en het werk werd voor lange tijd stilgelegd.
Er moesten nog verschillende procedures worden doorlopen. In februari 2021 is het ontwerpbesluit omgevingsvergunning voor het wijzigen van de bestemming 'agrarisch' naar 'tuin' ter inzage gelegd.

Invulling voor erfgoedpark

De gebouwen van het Industrieel Erfgoedpark De Hoop, aan de zuidoever van het Uitgeestermeer, staan al jaren leeg, maar daar komt verandering in. In 2019 is door de gemeente Uitgeest een bestemmingsplan vastgesteld dat meer mogelijkheden biedt om invulling aan het terrein te geven. Voor het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestemeer staat voorop dat de locatie een goede en duurzame bestemming krijgt, die past bij de locatie en inkomsten genereert.
In 2020 zijn twee ondernemers uit Beverwijk de nieuwe erfpachters van het erfgoedpark geworden. In 2020 is het hek al open gezet om recreanten vanuit de loods met het kleine molentje, een lattenzager, van een ijsje en andere lekkernijen te kunnen voorzien. De intentie van de ondernemers is dat het park medio 2021 open gaat en dat alle plannen in 2025 gerealiseerd zullen zijn.
De Stichting Cornelis Corneliszoon probeert in samenwerking met de twee ondernemers en vier regionale organisaties om

op het erfgoedpark een werkende houtzaagmolen en een museale houtloods in te richten. Dat is een goed plan, nu het startkapitaal nog. Vijf organisatie trekken samen op: Stichting Cornelis Corneliszoon van Uitgeest, Stichting Uitgeester en Akersloter Molens, Stichting Oer-IJ, Museum Kennemerland en Vereniging Oud-Uitgeest.

Regionale energiestrategie

Op 20 januari heeft een online informatiebijeenkomst plaats gevonden over de Regionale Energie Strategie Noord-Holland Noord waartoe ook de gemeenten Castricum en Uitgeest behoren.
De energieregio Noord-Holland Noord heeft meer dan 200 reacties ontvangen op de concept-RES inwoners, bedrijven, energiecoöperaties en natuurorganisaties. Er zijn alternatieve plannen ingediend en hebben gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het waterschap wensen en bedenkingen kenbaar gemaakt. Dit heeft geleid tot aanpassingen in de zoekgebieden voor het opwekken van zonne- en windenergie. Dit alles is opgenomen in de reactie-nota 'Op weg naar RES 1.0', een belangrijke tussenstap om met de regio tot een uitvoerbare en gedragen energiestrategie te komen. Feitelijk zijn er nu zoekgebieden bepaald waar eventueel opwekken van duurzame energie mogelijk en onmogelijk is. Meer informatie is te lezen op: https://energieregionhn.nl/
De volgende stap is om van concept te komen tot realisatie. Belangrijke stappen bij verdere uitwerking zijn:

- Participatie, samen doen, gemeenten zijn aan zet;
- Ruimtelijke samenhang (oog voor het landschap);
- Natuur en biodiversiteit bij zonneparken;
- Lokaal eigendom (lusten en lasten);
- Infrastructuur.

Evenals de Stichting is de gemeenteraad van Castricum van mening dat in de buitengebieden rondom de gemeente geen ruimte is voor windturbines. Deze gebieden maken deel uit van het Natuurnetwerk Nederland, de weidevogelleefgebieden, het Unesco werelderfgoed (de Stelling van Amsterdam) en het aardkundig monument Alkmaarder- en Uitgeestermeer.
Om toch een bijdrage te leveren aan de energietransitie, mikt de gemeente Castricum op zonnepanelen op parkeergarages en andere grote daken. In tegenstelling met wat het College van B&W van Uitgeest voor ogen stond, wijzen ook veel Uitgeesters ideeën voor wind- en zonlocaties af. Dit bleek tijdens een drukbezochte digitale participatieavond op 8 februari. De Stichting vindt solarcarports zoals bij Bloemendaal aan Zee een goed voorbeeld dat ook toegepast zou kunnen worden op het parkeerterrein bij Castricum aan Zee. Solarcarports zijn extra aantrekkelijk omdat steeds meer elektrisch aangedreven auto's op de weg komen. Wanneer laadpalen geplaatst worden bij een solarcarport sla je 2 vliegen in 1 klap. Zonnepanelen op de Saskerleidam, aan de rand van het Alkmaardermeer is voor de Stichting ook een aanvaardbare optie. Zonnepanelen op een geluidsscherm langs de A9 ter hoogte van het recreatiegebied Dorregeest kan een win-win situatie opleveren. Er kan elektriciteit opgewekt worden en dat gebied wordt stiller en dus aantrekkelijker voor oeverrecreatie.

Zonnepanelen op parkeerterrein in Bloemendaal aan Zee. Dat moet ook kunnen bij Castricum aan Zee.

Na vaststelling van de RES 1.0 worden de ruimtelijke opgaven (zoeklocaties) opgenomen in het omgevingsbeleid van gemeenten en provincie. Het streven is om dit proces in 2021 afgerond te hebben. De RES zal elke twee jaar geactualiseerd, gemonitord en opnieuw worden vastgesteld.

Provinciale Omgevingsverordening

Als vervolg op de Provinciale Omgevingsvisie zijn de Provinciale Omgevingsverordening en de Omgevingsregeling op 22 oktober door Provinciale Staten vastgesteld en per 17 november 2020 in werking getreden.
In de verordening worden drie landschappelijke beschermingsregimes genoemd:

- Natuurnetwerk Nederland (NNN, natuurwaarden)
- Erfgoederen van bijzondere universele waarden (Unesco werelderfgoedwaarden)
- Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL).

32 landschappen zijn aangewezen als 'Bijzonder Provinciaal Landschap'. Dit zijn landschappen vanwege hun bijzondere eigenschappen en waarde voor mens en dier. Per landschap is aangegeven welke ecologische, landschappelijke, cultuurhistorische of aardkundige waarden aanwezig zijn. Die worden 'kernkwaliteiten' genoemd. Voorbeelden hiervan zijn het leefgebied voor weidevogels, waterlopen en verkavelingsvormen in oude polders, de openheid en de vergezichten in het landschap of een bijzondere opbouw van de ondergrond. Voor ons is van belang om te weten dat de gebieden De Terp en De Koog in Uitgeest en de Binnengeesterpolder in Akersloot (ten noorden van de Sluisweg en tussen de Startingerweg en Geesterweg) aangemerkt zijn als bijzonder provinciale landschappen. Tegen de wens van de gemeenten Uitgeest en Castricum in mogen daar geen woonwijken worden gebouwd. Als onderdeel van het aardkundig monument duingebied Egmond – Wijk aan Zee is voor het bebouwde gedeelte van landgoed Duin en Bosch de status van aardkundig monument komen te vervallen.

Gemeentelijk omgevingsvisies

De Wet Ruimtelijke Ordening die per 1 januari 2022 wordt opgevolgd door de Omgevingswet heeft ook gevolgen voor gemeenten. Niet alleen de wet verandert, maar ook de landelijke, provinciale en gemeentelijke procedures worden anders. De ontwikkeling en implementatie hiervan vereist onze aandacht, te beginnen met de gemeentelijke Omgevingsvisie. Daarom heeft de Stichting een Werkgroep Omgevingswet ingesteld. Met de Omgevingsvisie wordt een toekomstbeeld geschetst voor de gemeente Castricum. De Omgevingsvisie van Uitgeest is klaar (zie gemeentelijke website).
De gemeente Castricum is daarmee volop bezig. Vanuit een Visie op hooflijnen en vervolgens een ontwerp-omgevingsvisie waarbij in tussenstappen maatschappelijke organisaties en burgers zijn geconsulteerd hoopt de gemeente Castricum haar omgevingsvisie aan het eind van dit jaar gereed te hebben.

Klankbordgroep Duin en Bosch

Ook in 2020 had de Stichting zitting in de klankbordgroep Duin en Bosch. Het doel hiervan is om constructief mee te denken over de ontwikkeling van de nog te bebouwen locaties in de cultuurhistorische parkomgeving. Behalve de restauratie/renovatie van de watertoren hebben in 2020 op landgoed Duin en Bosch geen bouwactiviteiten plaatsgevonden, mede als gevolg van de stikstofcrisis. Inmiddels is realisatie van een Herberg voor Herstel, een voorziening voor mensen met een complexe burn-out, een stuk dichterbij gekomen. Het gebouw wordt aan beide zijden geflankeerd met 24 service-appartementen. Ook de bouw door Philadelphia van een zorg- en woongebouw voor mensen met een verstandelijke beperking begint realiteit te worden. Beide gebouwen komen aan de noordzijde van de watertoren. Ook is er enige beweging gekomen in de realisatie van 48 appartementen voor de sociale huursector op de locatie van De Clinghe.

In Zanderij-Noord zal de bottenteelt op termijn verdwijnen en plaatsmaken voor natuur.

Daar komen twee mooi ontworpen gebouwen te staan met de kopse kanten naar de vijver voor het A-gebouw. Met deze situering wordt voorkomen dat de bouwmassa het A-gebouw gaat domineren. Het resultaat is dat alle gebouwen goed zullen aansluiten bij het monumentale karakter van het centrumgebied van Duin en Bosch. De gemeenten Castricum en Uitgeest zijn echter door de provincie op de vingers getikt. In het kader van de stikstofproblematiek zouden zij te gemakkelijk ontheffing verlenen. Het is afwachten of dit gevolgen heeft voor de voorgenomen bouwactiviteiten op Landgoed Duin en Bosch. Het gebied grenst immers aan het Noordhollands Duinreservaat, een Natura-2000 gebied. Er zijn nog vier deelgebieden die op invulling wachten.

Ruimtelijk kader Zanderij-Noord

De Stichting is vertegenwoordigd in de Kerngroep Zanderij-Noord. Op donderdag 19 november stond het Ruimtelijke kader Zanderij-Noord voor de raadscommissie geagendeerd. De visie 'Binnenduinrandnatuur' van Bureau Bosch Slabbers van november 2019 was daarvoor leidend. Deze visie is gebaseerd op boscompensatie in de binnenduinrand waaraan Tennet moet voldoen. Tennet is de beheerder van het NL hoogspanningsnet en moet investeringen doen in natuurprojecten als compensatie voor de kap van 9,2 hectare bos in verband met de bouw van een transformatorstation bij Beverwijk. Tijdens de presentatie van het ruimtelijk kader kwamen negen insprekers aan het woord. Voor- en tegenstanders.
Een vertegenwoordiger van de Stichting Duinbehoud heeft ook namens onze Stichting en Oud-Castricum ingesproken en gepleit voor natuurontwikkeling. Op 17 december heeft een overduidelijke meerderheid van de gemeenteraad gekozen voor natuurontwikkeling in het gebied Zanderij-Noord. PWN gaat dit ruimtelijk kader nader uitwerken tot een inrichtingsplan en een ontwerpbestemmingsplan. Het college zal de Provincie Noord-Holland verzoeken de relevante delen van het gebied Zanderij-Noord toe te voegen aan het Nationaal Natuur Netwerk (NNN). Grondeigenaren zullen niet worden onteigend en bij verkoop van hun grond een vergoeding krijgen tegen agrarische grondwaarden. Er komt geen extra ruimte voor woningbouw.

Sports at Sea en de Deining

Watersportcentrum Sports at Sea, Zee-boten- en Strandvisvereniging De Salamander en de Deining zijn op de kavel van de Deining samengegaan. Voor Deining is een nieuw ontwerp gemaakt waarop het gebouw van Sports at Sea en De Salamander naadloos aansluit. Ieder blijft zelfstandig. Tevens is voldaan aan de eisen van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Sports at Sea stond op het seizoenstrand en moest daarom elk jaar na het strandseizoen worden afgebroken. Nu Sports at Sea en de Deining op de kavel van Deining samengaan, staat deze sportvoorziening op het recreatiestrand en kan Sports at Sea het jaar rond open blijven. Surfers houden vooral van het najaar en de winter.
Op de plek vorige plek van Sports komen extra huisjes zonder dat het seizoenstrand wordt verlengd. Alle ongeveer tweehonderd strandhuisjes worden komend zomerseizoen verder van de duinvoet geplaatst. Door deze maatregel kan stuifzand beter bijdragen aan de duinvorming.

Sport at Sea hier nog apart op het seizoenstrand.

Op de grens van het zuidelijke seizoenstrand en het natuurstrand.

Kadernota strandgebied Castricum

De gemeente is gestart met het opstellen van een Kadernota Strandgebied Castricum. Deze kadernota gaat de kadernota uit 2011 vervangen.
Het strandgebied is een belangrijke plek voor natuur, cultuur, recreatie, inspanning en ontspanning. Daarnaast is het strandgebied onderhevig aan beleidskaders van vier overheden en een gevarieerd pakket aan verordeningen, wet- en regelgeving. Het doel van de Kadernota Strand-gebied is om al die beleidskaders, wensen en ambities in beeld te brengen en om een inschatting te maken van kansen en bedreigingen. De Kadernota kan vervolgens een voorzet zijn voor nieuw beleid. Tijdens een vijftal groepsinterviews hebben verschillende partijen, waaronder de Stichting Alkmaardermeeromgeving, hun wensen, dromen en verwachtingen voor het gebied kunnen uitspreken. Het gesprek ging over vragen als: welke ruimtelijke ontwikkelingen voor het strandgebied wenselijk zijn en welke ontwikkelingen juist niet? Hoe moet het ideale strand er in de toekomst uitzien? Die groepsgesprekken hebben een lange wensenlijst opgeleverd. De vervolgstappen zijn:

- Een evaluatie van de kadernota 2011;
- Een inventarisatie van de beleidskaders, wet- en regelgeving;
- Een samenvatting van de opgehaalde informatie bij belanghebbenden in het strandgebied;
- Een overzicht van de haalbaarheid van de wensen en kansen voor het gebied, op basis van geldende beleidskaders, wet- en regelgeving;
- Uitwerking tot een concept kadernota;
- Bespreking van de concept kadernota.

Recreatieterrein De Hoorne

Recreatieterrein De Hoorne aan het Alkmaardermeer wordt opgewaardeerd. Er komen buitendijks een afgesloten zwembad met een zwemsteiger en een amfitheater met ongeveer negentig zitplaatsen. Het bosplantsoen aan de noordwestkant wordt een speelbos met een houtsnipperpad en er komt een natuurspeelplaats. Langs de randen van het meer komen natuurvriendelijke oevers. In het oorspronkelijke plan kwamen ook een horecapaviljoen en een sportveld voor. De provincie vindt dat niet acceptabel, omdat het terrein naast een weidevogelgebied ligt. De verwachting is dat de voorzieningen nog dit jaar worden aangelegd.

Museum Gemaal 1879 weer dienstvaardig

Eerst de Zuidermolen, daarna een stoomgemaal, later omgebouwd tot een elektrisch gemaal, hebben samen eeuwenlang het overtollige water uit de Groot-Limmerpolder weggemalen. Ruim dertig jaar geleden werd het Gemaal 1879 bij Akersloot uit zijn functie ontheven en omgevormd tot een museum. Wat vroeger het ketelhuis was, is nu een expositieruimte, maar de maalinrichting werd intact gehouden. De maalcapaciteit is 110 kuub water per minuut, bijna twee keer meer dan het kleinere gemaal dat de functie van het oude gemaal heeft overgenomen.
Het Hoogheemraadschap kan het oude gemaal nu weer goed gebruiken. Er vallen steeds vaker regenbuien waarbij er in korte tijd heel veel regen valt in één klein gebied.

Komt er een clusterbui, dan kan het gemaal als hulpgemaal weer draaien om het water weg te pompen. Co Bosschaart, bestuurslid van de Stichting Gemaal 1879 en tevens vrijwilliger bij de Stichting Alkmaardermeeromgeving. "Tot 1990 kon het voorkomen dat tijdens een zuidwesterstorm het water naar de noordoosthoek bij de Noordermolen werd gestuwd en daar de maalcapaciteit tekort schoot, terwijl bij het Gemaal 1879 onvoldoende water stond om uit te malen. Een peilverschil van 20 cm was goed mogelijk. In het kader van de herinrichting van de waterhuishouding in de jaren negentig van de vorige eeuw zijn er twee nieuwe pompinstallaties gebouwd; bij de Noordermolen een met een maalcapaciteit van 120m^3/min en bij Gemaal 1879 een pompinstallatie met een capaciteit van 60 m^3/min. Wanneer in tijden van nood het oude gemaal in werking wordt gezet levert dit samen met de naastgelegen pompinstallatie een waterverplaatsing op van 170 m^3/min. In combinatie met het gemaal bij de Noordermolen wordt hiermee de maalcapaciteit met 60% vergroot.".
Het idee om het gemaal in te zetten bij hevige regenval ontstond toen Bosschaart en zijn medevrijwilligers geld nodig hadden voor onderhoud aan het dak en een tandwiel van het gemaal. Het Gemaal 1879 is een provinciaal monument, dus ging de helft van de onderhoudskosten naar de provincie Noord-Holland. De Rabobank deed ook een donatie, maar ze kwamen nog zesduizend euro te kort. Bosschaart nam contact op het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de financiering kwam rond. "Het HHNK was op dat moment bezig met een uitgebreid plan om het waterbeleid van Noord-Holland boven het IJ te vernieuwen. Het kwam goed uit dat het Gemaal 1879 er nog staat en dat het nog doet.", aldus Bosschaart. Het Hoogheemraadschap betaalde mee aan het onderhoud, op voorwaarde dat het gemaal weer operationeel zou worden. Na het weer aanleggen van een krachtstroomaansluiting is aan die voorwaarde voldaan. Dat betekent voor de vrijwilligers van het museum dat ze zich voortaan ook moeten bezighouden met watermanagement.

Het Museum Gemaal 1879 kan in tijden van overvloedige regenval weer een bijdrage leveren om het te veel aan water in het Groot-Limmerpolder weg te malen.

Integraal verkeersplan

Met andere organisaties is de Stichting vertegenwoordigd in de maatschappelijke denktank integraal verkeersplan van de gemeente Castricum. Op 24 september vond de eerste bijeenkomst plaats. Sindsdien hebben verschillende partijen via de pers, online en door middel van een flyeractie hun standpunten naar buiten gebracht. In 2008 heeft de gemeenteraad van Castricum onderkend dat de spoorwegovergang Beverwijkerstraatweg een groeiend knelpunt vormt in de verkeerstructuur. Er volgde een verkenning van oplossingsmogelijkheden. Lange tijd is het bij de niets-doen-variant gebleven, maar in 2020 is de draad weer opgepakt.
De opdracht aan de maatschappelijke denktank was om zich te beraden over de drie overgebleven varianten:

1. Westroute Beverwijkerstraatweg langs de westzijde van het spoor naar Zeeweg.
2. Zuidoostroute van de Beverwijkerstraatweg zuidoostelijk om Castricum heen naar de N 203 met autotunnel nabij Bonhoeffer/Heemstederweg
3. De centrumvariant (twee tunnelvarianten: vanaf de Beverwijkerstraatweg in de richting van het station of vanaf Geversweg naar de Mient.

Ondertussen kwam de Fietsersbond Castricum met een omleidingsplan via de A9, de N203 en de Zeeweg. De gemeenteraad heeft besloten ook deze variant in het onderzoek te betrekken. De Stichting is vooralsnog geen voorstander van het centrumplan met twee tunnelvarianten en met meerdere partijen en ook niet voor de zuid-oost-variant, dwars door de Castricummerpolder. Een draagvlak voor de Westroute tekent zich ook nog niet af. Varianten die in het verleden tot de mogelijkheden behoorden, zijn nu onmogelijk geworden. Kortom, het is een complexe zaak geworden om tot een integraal verkeersplan te komen.

Visie recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM) 2021-2030

Het recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer heeft een visie opgesteld voor het recreatiegebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer en het gebied De Buitenlanden.
De visie beschrijft de hoofdlijnen voor behoud en ontwikkeling van het gebied voor natuur en recreatie.
Om te komen tot een visie is een digitaal onderzoek gedaan.
Gevraagd werd:

- Wat doe je graag in het gebied?
- Wat vind je de grootste kwaliteiten?
- Wat mis je / zou je willen toevoegen?

Genieten van de natuur en het landschap en geen ruimte voor het opwekken van duurzame energie was de globale uitkomst van de enquête. Toch is in de begroting er rekening mee gehouden dat er geld binnenkomt als er windmolens in het gebied worden geplaatst. De Stichting ziet hierin een tegenstrijdigheid met de uitkomst van de enquête.
Een ander punt is dat Zaanstad meer spreiding van toeristen wil en wel iets ziet in een verbinding met o.a. het Uitgeester- en Alkmaardermeergebied. Het RAUM ziet dat als een kans met potentieel 1,2 miljoen toeristen. De Stichting vindt dat geen goed idee omdat dit ten koste gaat van de landelijkheid. De landelijke en smalle wegen kunnen de verkeerstroom met bussen naar bijvoorbeeld Fort Krommeniedijk en het Erfgoedpark De Hoop niet aan. De visie is online te vinden op www.alkmaarder-enuitgeestermeer.nl

Landschapsplan A8-A9 vertraagd

Het besluit of de nieuwe verbindingsweg tussen de A8 en A9 er komt, is uitgesteld tot eind dit jaar. Drie bureaus werken samen aan een landschapsplan. Een landschapsplan is nodig omdat de nieuwe snelweg de Stelling van Amsterdam doorsnijdt, die als Werelderfgoed beschermd is. Het provinciebestuur heeft gezegd dat behoud van die status leidend is bij de keuze voor de route. Een onafhankelijk 'kwaliteitsteam van erfgoed- en landschapsdeskundigen' heeft het onderzoek tussentijds beoordeeld en kwam tot de conclusie dat er meer inzet van 'werelderfgoedexpertise' nodig is.
De bureaus hebben de verschillende onderdelen van de Stelling beschreven. Maar ze kunnen nog niet goed genoeg 'vanuit het werelderfgoed redeneren en argumenteren' om de uitgangspunten voor het ontwerp op te kunnen stellen.
Het eerste deel van het landschapsplan werd in februari 2020 openbaar. Daaruit blijkt dat de IJmond in de Stelling van Amsterdam een zwakke schakel is. De historische verdedigingslinie maakte gebruik van het water en de openheid van het landschap. Maar dat werd volgebouwd met woonwijken, bedrijventerreinen, wegen en spoorlijnen.
De conclusie is dat het open en stille landschap verbeterd kan en moet worden. Er wordt nu gewerkt aan een basispakket met maatregelen die zonder meer genomen moeten worden om de Stelling te behouden en te versterken.
Dat basispakket bevat ook maatregelen die hoe dan ook nodig zijn als de nieuwe weg er komt. De provincie vindt de weg overigens nog steeds nodig. Het moet de regio beter bereikbaar maken vanuit het oosten en de weg door Krommenie ontlasten.

Bloemrijke dijken

De Stichting ontving vorig jaar mei een mailbericht van een verontruste inwoonster van Akersloot. Daarin schreef zij dat de dijk langs het Alkmaardermeer en de Klaas Hoorn- en Kijfpolder in Akersloot een lust voor het oog was. Zij was bevreesd dat evenals het jaar daarvoor de dijk gemaaid zou worden voordat de bloemen waren uitgebloeid en hetzaad zich kon vormen. Bij het beheer van dijken heerst bij waterschappen nog te veel een 'ingenieursmentaliteit' met vooral aandacht voor het technisch perspectief op veiligheid en weinig aandacht voor wat biodiversiteit daar aan kan bijdragen. Er vindt echter wel een kentering plaats naar meer aandacht voor de biodiversiteit. Waterschappen beschikken over duizenden kilometers dijken en kades.
Het inzicht groeit dat door de beter doorwortelde ondergrond biodiverse dijken veiliger zijn dan dijken met minder biodiversiteit.

Kleurkeur nu een keurmerk

De Vlinderstichting maakte bekend dat op 1 december 2020 een belangrijke stap is gezet in het verduurzamen van onze leefomgeving. Sinds die dag zijn er namelijk duidelijke en officiële richtlijnen om biodiversiteit in Nederlandse bermen en groenstroken te bevorderen. Het College van Deskundigen van Stichting Groenkeur heeft besloten Kleurkeur definitief vast te stellen. Dankzij dit besluit is Kleurkeur nu een keurmerk, waarvan de kwaliteit is geborgd met een onafhankelijke toetsing. Kleurkeur staat voor goed (maai)beheer van bermen en groenstroken. Samen vormen die het grootste natuurgebied van Nederland! Ze zijn essentieel voor het leven van heel veel dieren en planten. Beheer onder kleurkeur creëert gunstige leefomstandigheden voor flora en fauna voor de langere termijn. Bij de Stichting Groenkeur zijn al bijna 200 bedrijven gecertificeerd die maaiwerkzaamheden uitvoeren. Voor Groenkeur is Kleurkeur een goede aanvulling op de bestaande beoordelingsrichtlijn Groenvoorziening.
De belangrijkste elementen van Kleurkeur zijn:

- Rekening houden met aanwezig flora en fauna
- Goede afstemming tussen opdrachtgever, uitvoerder en andere belanghebbenden
- Vooraf een duidelijk beheerplan
- Werken met opgeleide, vakbekwame mensen
- Niet klepelen (het verhakselen en laten liggen van de vegetatie)
- Tijdig afvoeren van maaisel, om de bodem te verschralen
- Gefaseerd maaien
- Monitoring van de resultaten.

(Verkorte versie uit Nieuws uit de Noord-Hollandse natuur van 17 december 2020, een digitale nieuwsbrief van Landschap Noord-Holland.)

Bloeiende dijk langs het Alkmaardermeer.

Uitkijkplateau Papenberg

Naast de begraafplaats Onderlangs is begin maart 2020 de trap naar het uitkijkpunt Papenberg gereed gekomen.
In oktober 2020 is de greppel tussen de Papenberg en de sportvelden in Castricum omgevormd tot een meer natuurlijke waterloop met een in de breedte variërende bedding waar het water zijn eigen weg zoekt, ook wel een duinrel genoemd. Met de aanleg van deze duinrel hebben PWN, de gemeente Castricum en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier extra waterberging aangelegd voor natte tijden en een waterbuffer voor droge periodes. Bovendien is het heldere water goed voor verschillende planten en dieren.

Op 6 februari 2021, een dag voor het invallen van het winterse weer, konden de plaatsingswerkzaamheden van het uitzichtplatform niet helemaal worden afgerond.

Ook een verhoogd uitzichtplatform op de Papenberg is eindelijk gerealiseerd. GKB uit Barendrecht, heeft in december en januari het uitzichtplatform in de fabriek gebouwd en daarna in delen naar Castricum getransporteerd en ter plekke gemonteerd. Door het invallen van het winterse weer kon de klus niet meteen helemaal worden afgemaakt. Maar nu kunnen bezoekers op een hoogte van 5 meter, bovenop de Papenberg van 32 meter, aan de westzijde de duinen en over de boomtoppen heen Castricum en het polderlandschap overzien. Het uitzichtplatform is niet zomaar een constructie, het is een kunstwerk. Na ruim twaalf jaar volharden kan de Stichting dit dossier sluiten. Een lang gekoesterde wens is in vervulling gegaan.

Voorgestelde bouwplan Limmerkoog

De provincie Noord-Holland heeft de Limmerkoog aangewezen als 'bijzonder landschap', met uitzondering van het vervallen kassencomplex van Baars. Limmerkoog BV is eigenaar van de grond. Op dinsdagavond 2 februari 2021 heeft architectenbureau Enzo namens de opdrachtgever het bouwplan in de commissie ruimtelijke ordening gepresenteerd. Het plan bestaat uit elf woningen verdeeld over een 'boerenerf' met onder meer een stolpboerderij en een hooischuur. Vrijwel alle commissieleden waren enthousiast over het plan, maar er werden ook bedenkingen geuit over de windvang van molen De Dog. Er zijn zienswijzen zijn ingediend door de Stichting Uitgeester en Akersloter Molens en moleneigenaar Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Het plan zou in strijd zijn met de HHNK-regels uit 2016. Zo geldt op een afstand van 400 meter een maximale bouwhoogte van vier meter om de windvang te garanderen. De bouw komt volgens HHNK te dicht bij de molen, namelijk op 200 meter.

Donatie 2021

U bent donateur van de Stichting Alkmaardermeeromgeving. Op die manier heeft u bijgedragen aan de bescherming van de groene gebieden rondom de woonkernen Uitgeest, Castricum, Bakkum, Limmen en Akersloot.
Ook in Noord-Holland moeten wind- en zonneparken op het land verrijzen. Maar hoeveel en waar?
Een landschapscatastrofe moet worden voorkomen.
Ook volgt de Stichting de ontwikkelingen rond de door de provincie gewenste verbindingsweg tussen de A8 en A9. Daarvoor is een landschapsplan in de maak.
Een landschapsplan is nodig omdat de nieuwe snelweg de Stelling van Amsterdam doorsnijdt, die als Werelderfgoed is beschermd. Die status moet leidend zijn. Tenslotte liggen de plannen voor een aantakking op de A-9 tussen Heiloo en Limmen nog steeds op uitvoering te wachten.
Kortom de druk op het buitengebied is nog steeds onverminderd groot.

Onze Stichting is politiek en financieel volledig onafhankelijk. Van geen enkele overheid of politieke organisatie wordt subsidie ontvangen. Om ons werk goed te kunnen uitvoeren en onafhankelijk te blijven, is de stichting afhankelijk van de jaarlijkse bijdragen van donateurs. Als belangenbehartiger van het buitengebied is het essentieel om in de contacten met overheden en andere instanties een stevige achterban te hebben. Zonder uw steun kunnen wij niet voor natuur, landschap en cultuurhistorie opkomen. Wij vragen u om na het lezen van het Voorjaarsbericht meteen uw donatie te voldoen. Daarmee wordt voorkomen dat wij later in het jaar herinneringsberichten moeten versturen. De minimumbijdrage is € 5,-.

Wij vragen u om uw donatie voor 2021 aan de Stichting over te maken op rekeningnummer
NL72 RABO 0155 1823 66
t.n.v.: Stichting tot behoud Alkmaardermeeromgeving.

De Stichting is erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) met een culturele status. Donaties mogen worden opgevoerd als giften bij de opgave voor de inkomstenbelasting.

Als u wijzigingen wilt doorgeven, donateur wilt worden of anderszins ons iets wilt meedelen, stuur dan een berichtje naar de secretaris van de Stichting:
secretariaat@Alkmaardermeeromgeving.nl

Uw email adres

Ontvangt u dit Voorjaarsbericht per post, dan hebben wij geen email adres van u. Stuur ons alstublieft uw mail adres via:
secretariaat@Alkmaardermeeromgeving.nl